

Redaktør: Mgr. Irgens. Medarbeidere: Mgr. Dr. Karl Kjelstrup, dominikanerpater A. Lutz, Sigrid Undset, Lars Eskeland

„St. Olav“ utkommer en gang ukentlig. Abonnement både for inn- og utland tegnes på alle postkontor eller direkte, skriftlig i ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementspris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, for utlandet tillegg av vedk. lands avisporto. Opsigelser må være eksp. ihende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. Annonser må være innsendt innen søndag aften, manuskript innen fredag aften.

„St. Olav“'s telefoner: Redaksjon og ekspedisjon: 23743 Redaktøren privat 14161 Redaksjonssekretæren privat 30487 — „St. Olav“'s ekspedisjon og forlag, Akersveien 5 I, åpent torsdage fra 10–2 og 4–7. Lördager fra 10–1. De øvrige dage fra kl. 10–4 Utbetalinger kun tirsdag kl. 3–4.

INNHold: Rosenkransens hemmelighet. — Paven taler om forholdene i Spania. — Et stort ordenssamfunds kulturinnsats. — Den kristne humors nødvendighet. — Fra Castell Gandolfo. — Hvem har forrådt folkets sak i Spania? — „St. Olav“ gratulerer! — Under de franske streiker. — Deltagerne i det Nordiske katolske pressemøte. — St. Olavs menighets basar. — Husk.

Rosenkransens hemmelighet.

«Ingen har noen gang skuet Gud» — vi erkjenner alle sannheten i disse ord når vi erfarer hvor vanskelig det er i de betraktende stunder å samle sinnet, så det ikke rummer annet enn lengsel etter å få føle Guds nærhet og ikke vil annet enn gjøre hans vilje. Men kan vi ikke skue Gud, så vet vi at Kristus kan vi rekke frem til. Han vandret for 2000 år siden her på jorden og menneskene så ham, talte med ham, inntok måltider sammen med ham og gikk i hans følge. Hans liv kan vi leve også nå om vi lar dets sinnelag beherske våre tanker, ord og handlinger. Og gjennom dette liv har vi forbindelse med Faderen.

Men er dette liv mulig for oss svake dødelige mennesker? Kan vi virkelig føle oss knyttet til Guds ophøiede sønn slik at han også blir vår virkelighet? Hvor finner vi den som har kunnet vise oss veien til dette ved å vandre den selv i sitt eget liv?

Svaret er ikke vanskelig for oss katolikker — vi som har Guds egen mor til forbillede.

Men tør vi nu også si at vi vet noe om det som foregikk i Marias sjel? Er hennes indre liv ikke altfor skjult til at det kan tjene oss som forbillede og veiviser?

Nei, ti den hellige skrift tegner oss henne så klart at vi aldri kan være i tvil om hennes innstilling til Guds vilje i himmelen og på jorden. Allerede i Lukasevangeliets første kapitler møter vi henne — ser henne reddes for engelens hilsen, men allikevel ut fra en ren og ydmyk samvittighets frimodighet spørre den om det, som er henne uklart og etter å ha mottatt opplysninger, som ikke må ha vært lette å erfare, dog beslutsomt samtykker: «Se, jeg er Herrens tjenerinne, mig skje efter ditt ord!» Vi ser henne altså straks eie det tje-

nende sinns hele store villighet til å underkaste sig Guds bestemmelser — og hvor mange ganger har ikke vi anledning til å innta den samme holdning, uten at vi derfor gjør det? Trenger vi ikke hver dag en påminnelse om dette?

Så toner Magnifikatet oss imøte — lovsangen hvori Maria forener den ydmyke sjels dypeste selverkjennelse med lovprisningen av den guddommelige nådes høieste makt til å styrke, hjelpe og gjøre «store ting», idet den «kommer sin miskunnhet ihu». Lovsangen som også vi skulde istemme i vårt liv og ha som vår ledestjerne i gode og tunge stunder, i glede og i sorg. Trenger vi ikke hver dag å minnes om den?

Maria følger sin trolovede brudgom på en tung vandring til Betlehem — i lydighet mot lovens, den jordiske lovs bud, og uten å søke efter undskyldninger, så hun kan bli fritatt for en besværlig ferd. Hun som bærer hele verdens Frelser under sitt hjerte, retter sig efter samfundets krav uten å kreve en undtagelsesstilling — atter et forbillede for oss som så ofte mener at alle hensyn og forpliktelser bør vike om de ikke passer inn i det vi selv har lyst til eller synes at vi orker å utføre. Maria fullender reisen, men da er også tiden inne og hun bringer sitt barn til verden — under elendige ytre forhold, men med englesangen tonende ute på marken slik at den gir gjenlyd inn til henne gjennom hyrdenes besøk. Mens alle andre undrer sig er hun ikke et øieblikk i tvil om sannheten av hyrdenes ord — gjennom fattigdommen i den bolig, som den hellige familie ikke engang deler med mennesker men som er beregnet for de umælende dyr, fornemmer hun Guds rikdoms veld av kjærlighet, fred og glede — og hun bevarer alle ord i sitt hjerte, sik-

ker på deres sannhet. Trenger ikke vi ofte å minnes dette?

De vise menn fra Østerland kommer — en kort stund føler hun at hun er en konges mor, da hun mottar de æresbevisninger de ofrer barnet på hennes fang. Men snart forsvinner dette glimt av jordisk herlighet og avløses av flukt og landflyktighet til de alle tre kan vende tilbake og opta en håndverkerfamilies beskjedne levevei i Nazareth. Kanhende vilde det ha fallt oss andre vanskelig tålmodig å føre dette skjulte liv når en strålende forjetelse, et stort livshåp lå gjemt i hjertet — Maria levde dette liv. Og vi ser at hun har et menneskelig morshjerte da hun leter etter sin sønn i Jerusalem og sier ham, da hun treffer ham i templet, hvor angst de har vært. Men vi ser også hvorledes hun hører den guddommelige myndighet i det 12-årige barns munn og atter bevarer ordene i sitt hjerte til trøst og støtte i vanskelige og engstelige timer siden.

Hun følger Kristus til bryllupsfesten og viser oss den ideelle gjest, som søker å hjelpe hvor hun kan. Og hun viser oss den fullstendige tillitfullhet som stoler helt på at hjelpen vil bli gitt og derfor kan formane andre til å gjøre det samme. En tillit som heller ikke svikter i den ytterste nødens time, men blir under korset og enda tross uhørte lidelser kan

lytte til Kristi ord og anta sig en annen som sønn — kanhende for morens hjerte den tyngste opgave.

Ja — Maria er vårt forbillede i Kristi efterfølgelse, ti ingen har fulgt ham som hun! Men hvorledes feste blikket på henne slik at intet får avlede og forstyrre oss når vi trenger å minnes dette?

Ved rosenkransens hjelp, kan vi gjøre det, ti i dens stadig gjentatte påminnelse: hil dig, Maria! har vi den rytme som fastholder den dypeste tone i livets akkorder.

Fra St. Dominikus mottok av Guds mor selv den første veiledning i å benytte den bønnekjede, som vi nu kaller rosenkransen, og straks fikk erfare dens velsignelsesrike kraft, har slekt etter slekt funnet sjelefred og sjelens samling til betraktning ved dens hjelp og derved funnet veien til Kristus og livet i og ved ham. Ved Marias hånd har slekt etter slekt kunnet vandre i Kristi efterfølgelse, og styrket ved hennes eksempel kunnet forbli trofaste mot Guds vilje selvom veien gikk under korsets skygge. Trofaste mot kjærlighetens lov, mot barmhjertighetens lov, som skjenker fryd ved livet her og håp til livet hisset.

Og denne trofasthet mot Guds vilje er rosenkransens innerste lære, dens dypeste hemmelighet.

Paven taler om forholdene i Spania.

Den 14. september mottok den Hl. Fader ca. 500 flyktninger fra Spania, hvoriblandt 4 biskoper og tallrike prester og ordensfolk. Dypt beveget holdt han en gripende tale til dem, hvis hovedpunkter vi hermed gjengir:

Elskede sønner, flyktninger fra det eder og Oss så dyrebare og så forpinte Spania, dere kommer her for å berette Oss om det fryktelige oprør, som eders ansikter og eders drakt ennå bærer spor og merker av . . . . Dere kommer for å meddele Oss eders glede over å være blitt funnet verdige å lide for Jesu navn som de første apostler . . . Dere blev besudlet av forhånelser for Frelserens navn, fordi dere er kristne, fordi dere er biskoper og prester og som Kristi tjenere formidler Guds nådegaver. Vi ser her for Oss en demonstrasjon av kristne og prestelige dyder, av heltemot og martyrium i ordets hele hellige og omfattende betydning, helt frem til opofrelse av uskyldig liv av ærverdige oldinger og ungdom i sin første blomstring og til det urokkelige sinnelag som skrever en plass for sig på bøddelens vogn sammen med de andre ofre som døden venter på.

Vi ser som i en veldig apokalyptisk visjon de ødeleggelser, blodbad, skjendsler og vanærende handlinger, hvis vidner og ofre dere er. Hvor meget av det allermenneskeligste menneskelige og det gud-

dommeligste guddommelige, av hellige personer, institusjoner og kunstverker er ikke inbefattet i dette. Umåtelige og uerstattelige skatter av kristen tro og kristen kjærlighet, av kultur og kunst, verdifulle klenodier og hellige relikvier er gått tapt. Virksomme goder, menneskeliv som helt var viet fromhet, videnskapen og nestekjærlighet, biskoper og prester, kvinner som hadde avlagt sine hellige løfter, ja selv den hellige gravfred — alt og alle er blitt overfalt og tilintetgjort på den laveste og mest barbariske måte av forvillede og ubegripelig grusomme makter . . . .

Krig er alltid noe forferdelig og umenneskelig. Men hvad skal man si når den er krig mellom brødre . . . Hvad skal man si til denne nærkamp mellom brødre som der stadig berettes oss om? Der gives også en annen broderlighet som er uendelig mer hellig og verdifull enn den som stammer fra naturen — det er det broderskap som forbinder oss i Kristus, Frelseren. Men nettopp dette ophøiede kan tale om en satanisk målbevissthet som har tendt hatets og forfølgelsens flamme i Spania og som i særlig grad har vært rettet mot Kirken og den katolske religion som de eneste virkelige hindringer for at hine krefter kan bryte igjennem, som allerede har vist sin art og sin styrke ved sine forsøk på å un-

dergrave all orden i land som Russland, Kina, Mexico og Sydamerika . . . Disse krefter som nu har truffet forberedelser til å erobre den hele verden.

De begivenheter som eders nærvær bringer i erindring . . . innebærer også den alvorligste lære for Europa og hele verden . . . de lærer at grunnlaget for all orden, civilisasjon og kultur umiddelbart og til sin innerste bestanddel nu er truet. Det er derfor Vår plikt å kalle alle på vakt mot den listighet hvormed herren over alle de ødeleggende krefter forsøker å få mennesker til å tro på muligheten av disse krefters samarbeid med katolikkene, idet han reiser et skille mellom ideologi og handling, ide og utførelse, økonomisk og moralsk orden. Denne listighet er overordentlig farlig fordi den er beregnet på å skuffe Europa og verden og derved avvebne dem . . .

Det er sikkert og åpenlyst klart — også etter de ødeleggende makters egen bekjennelse, at den eneste virkelige hindring for disse krefter og deres virkninger, er den kristne lære, den sanne kristne livspraksis slik som den forkynnes av Kirken og den katolske religion og anbefales av den. Derfor er det likeså sikkert og åpenlyst klart at der hvor man bekjemper Kirken og den katolske religion og dens velgjørende innflytelse på den enkelte, på familien, på massene — der kjemper man i forbund med de ødeleggende krefter, for de ødeleggende krefter og for de samme skjebnesvangre begivenheter . . .

Hvor man innskrenker religionens og den katolske Kirkes virke og innflytelse letter og begunstiger man de negative makters sønderbrytende arbeid . . .

Man har i den senere tid ofte hørt uttalt at religionen og den katolske Kirke har vist sig svak og uvirksom mot alle nutidens ulykker . . . men: gi oss et samfund i hvilket religionen og den katolske kirkes prinsipper finner uhindret utbredelse og fullkommen utførelse! De prinsipper som Guds vilje har sanksjonert som norm for individets holdning og verdighet, for privat og offentlig rettferdighet, familiens hellighet, den sociale orden og autoritet, det menneskelig broderskap, arbeidets adel og nestekjærlighetens plikt . . . men hvad skal den katolske Kirke kunde utrette når man stadig innskrenker og mistenkeliggjør den?»

Derpå beklager paven eksistensen av en presse som synes å ha tatt til opgave: «å forvirre ideene, forfalske kjensgjerningene, og så mistillit og mistanke mot Kirken, mot dens virksomhet og representantene for dens prinsipper og innstiftelser». Utenfor denne art presse gis der også mange andre store og vanskelige hindringer på det offentlige og private livs område, som stiller sig i veien for religionen og den katolske Kirkes innflytelse. Tilsist opfordret paven til bønn for fredens gjenoprettelse i Spania.

Et stort ordenssamfunds kulturinnsats.

Til St. Franciskus-dagen.

Franciskaner-ordenen — den katolske Kirkes nest største ordenssamfund — som nu har bestått i mer enn syv hundre år, har ikke alene gjort en betydelig innsats på hedningemisjonens, «jelesorgens og teologiens områder, men den har også utfoldet en kulturell virksomhet som det kan være på sin plass å minne om nu hvor der rundt omkring i verden på mange steder er opstått tvil om hvorvidt det katolske ordensideal overhodet representerer noen som helst kulturverdi. La oss forresten med engang nevne at Franciskanerordenen *ikke* må forveksles med det i 1862 opprettede lægmannsforbund av «franciskanerbrødre», som i alle retninger er fullstendig uavhengig av ordenen og intet har med den å gjøre, skjønt der under prosessen imot lægforbundet blev gjort alt mulig for at utenforstående skulde tro at det dreiet sig om forgævelser av Franciskanerordenens menn i Tyskland.

Ordenens første opgave var etter dens ophøiede stifters vilje å arbeide på sine medlemmers helliggjørelse — og hvor fullkomment denne opgave forsøkes løst viser det påfallende store antall helgener som Franciskanerordenen kan opvise: «48 hellige og over 100 salige sprer sin himmelske glories lys over hin kjempeprosesjon som fra Assisi har tatt veien over alle jordens egnere.» Hvad ordenens øvrige åndelige hovedopgaver angår, så skal vi her blot nevne dens resultatrike misjon blandt muhammedanerne i Nord-Afrika, hvor der allerede i 1230 falt fem brødre som martyrer. Fransiskanerne kom også tidlig til Syria og Palestina og allerede i det 14. århundre blomstret deres misjon i Kina. På de store opdagelsers tid, altså i det 15. og 16. århundre, gikk franciskanere som troens budbringere ut til de nye land. Den franciskanske teologi — i det vesentlige orientert mot Augustin — nådde sitt høydepunkt i Bonaventuras og Duns Scotus' verker. Berømte folkemisjonærer er i første rekke Berthold fra Regensburg og David fra Augsburg. Bertholds veldige botsprekener, holdt i den forferdelige tid hvor der ingen keiser og intet styre var, er ennu den dag i dag et kildeskift for kulturhistoriske forskninger, og Davids prekener fullender den kunstneriske utforming av den middelhøytyske prosa.

Selv om Franciskanerne særlig er en misjonerende orden, så har den dog også gjort en fremragende innsats på kunstens og videnskapens felter. På de tre berømteste arnesteder for middelalderens videnskap, Bologna, Paris og Oxford, opprettholdt mindrebrødrene særlig skoler eller «studier». Alexander von Hales, († 1245) som lærte i Paris, kaltes «patriarcha scholasticorum» og hans «Summa» var det første forsøk på å gjøre Aristoteles grunnset-

uktbare for teologien. I Oxford virket bl.
sin tid geniale Roger Bacon, grunnleggen-
teoretiske optikk, og Duns Scotus, kalt
«abtilis», Thomas Akvinas skarpsindige kri-
så som eksegeter, jurister, folklorister,
e, sprogforskere, og geografer har min-
ne skapt verker av betydelig verdi — av
fremragende arbeider skal bare nevnes:
e bibelske realkonkordans av St. Antonius
den første hebraiske grammatikk på tysk
Kürschner († 1556), Heinrich av Mersch-
århundre) den kanoniske retts summa,
og alvor» av Johan Pauli († 1530), en i
oplag utkommet samling av 700 regler og
mest yndede folkebok i det 16. og 17. år-
Særlig fortjener det videnskapelig betyd-
fellesarbeid å nevnes, som utførtes av
erne ved Bonaventurakollegiet i Quarac-
lorenz, nemlig en fortreffelig utgave av
ogenes skolastiske verker samt Alexander
summa, den hellige Bonaventuras skrifter
Lombardus sentenser — på samme måte
franciskanerne i Pariserprovinsen (Duns
ker i 26 bind) og i Antoniuskollegiet i
n ordenshistorikere har franciskanerne
tor innsats — vi vil her bare minne om
som foreligger fra den nylig avdøde pa-
rt Holzapfels hånd.

dikterkunsten har franciskanerne ydet det de — ordenens stifter var jo forøvrig en sanger. La oss nevne den salige Paci- (230) «versets konge», som ved Fredrik første som en dikterfyrste, og Thomas av (c. 1255) som har skrevet den uforglem- «as irae» og den skjønne Franciskus- «antitatis nova signa», samt ikke å for- «n salige Jacopone de Todi († 1306) som rinderlige sange til Marias ære i det ita- llesprog. Av tyske sprog mestre kan Lamprecht av Regensburg, som har dik- «anciskus' liv» og «Sions datter». Johan og Theodorik Coelde, begge forfatter sanger, samt endelig satirikeren Thomas (1537). Av nyere tyske litteraturforske- «nører ordenen er Cornelius Schröder og Schmidt blitt kjent langt utenfor katol- . Schmidt har skrevet en glimrende kom- «Goethes Faust og ved å grunnlegge Calde- «t fremmet den kristelige dramatiske Schröder har, for bare å nevne en ting, «n katolske innstilling til Stefan Georges' «nu har vi ikke berørt de store francis- «lere: Cimabue, Giotto, von Duderstadt, fl. — samt kirkemusikerne Heinrich av «av Lucca, Martini, Petrus av Alcantara, «ig, Grau, Rother, Gries m. fl.

vil vi minnes de store patrioter blandt
rne: Marco d'Aviano, der som pavelig
stort hell arbeidet på en sammenslutning
ne vesterland mot tyrkerfaren og ved si-

ne fengende prekenen under sitt opphold i Wien, kanhende mer enn noen annen, bidrog til at de kristnes hær seiret over tyrkerne som beleiret byen — pater Haspinger som i 1809 støttet de for sin frihet kjempende bønder i Tyrol. Under verdenskrigen treffer vi franciskanerne blandt feltprestene og ordenen fører ikke bok over hvor mange hederstegn for fryktløs opptreden blandt de sårede og døde ute i ildlinjen, som skjuler sig under den brune kutte — eller antallet av de graver som rummer de avsjelede legemer som falt under sin opofrende ferd for å bringe Kirkens nådemidler ut til de kjempende og lidende. Og hver eneste dag ser vi franciskanerne ta del i samfundsgavnlig arbeid og utfolde en storslått barmhjertighet og virksomhet.

Dette er bare antydninger uten krav på fullstendighet — men det fremgår dog klart at pave Pius XI fortjener alles tilslutning når han i sin rundskrivelse av 30/4—1926 oppfordrer alle biskoper til å søke å vekke «den franciskanske ånd blandt folket».

Den kristne humors nødvendighet

I månedsbladet «In heiliger Sendung» har den kjente østerrikske religionspedagog og predikant dr. Michael Pfliegler offentliggjort en overordentlig interessant artikkel hvori han bl. a. skriver:

«La oss tenke oss en forsamling som var trådt sammen for å finne grunnene til at kristendommens erobring og gjenerobring av verden gikk så langsomt for sig — og hvorfor den katolske aksjon så ofte slo feil selv i en ganske liten krets, til tross for all god vilje og alle storslåtte planer. I en slik forsamling vilde man til slutt finne mange feil og mangler i organisasjonen og fatte en mengde beslutninger såsom at tillitsmennene måtte opplæres bedre, at der måtte avholdes kursus og de dyktigste talere måtte tilkalles for å lede dem. Villfarelsene måtte erkjennes klart og våre egne folk måtte opplæres til å imøtegå dem slagferdig og korrekt. Og til sist vilde alle være glødende av begeistring i følelsen av at nu nærmet man sig en løsning . . . tenk da at en «tilfeldig tilstedeværende», som inntil nu bare hadde lyttet til uten å ta stilling til noe «punkt på dagsordenen», bad om ordet og sa: «der mangler noe, det viktigste, hovedgrunnen til at vi ikke kommer videre. Vi mangler nemlig *humor*».

Vilde velkommente vinne tiltro? Vilde ikke formannen, hvis han selv hadde en liten anelse om hvad humor er, smilende avslutte møtet med engang — eller hvis han ikke hadde, frabe sig at alvorlige anliggender skulde bli spøkefullt behandlet? Men mon allikevel ikke han hadde rett som bad om ordet? La oss kaste et blikk på de møter vi pleier å overvære: kjenner vi ikke alle til å komme i strid med hverandre, bite oss fast i meningsforskjellen og i diskusjonens hete forveksle det viktige og det viktigste?

Alle tilstedeværende har hver sin overbevisning og disse overbevisninger støter like så meningsløst mot hverandre som innesperrede vepser mot en glassrute. Et slikt møte kan derfor etter kort tids forløp arte sig som blandt forrykte, og de som holder sig utenfor, får ofte det inntrykk at nu finnes der intet annet middel til å skille de to stridende ad, enn det man anvender overfor gale hunder: et spann kaldt vann. I virkeligheten spør visst også de to motstandere, når de har sovet om natten og våkner neste morgen, med en viss forbauselse sig selv om grunnen til at de kunde være så forbitrede og opphissede — hvis de da har humor. Hvis ikke overveier de bare hvorledes de best videre fremover kan bringe motparten til taushet.

Kjenner vi ikke også megen apostolisk virksomhet igjen i dette eksempel? Den ene har lært en bok eller avisartikkel meget godt utenad — han «vet hvad han taler om» og angriper sin motstander i høi grad seiersikker, idet han åpenbart nærer den overbevisning at man først må gjøre enhver anderledes tenkende til fiende innen man kan vinne ham og at fienden kun kan vinnes ved at man triumferende setter foten på hans nakke etter å ha svimeslått ham med ord. Men dessverre oplever han kun sjelden denne herlige scene! Den annen har nemlig også diverse bøker og avisartikler i hode, så striden fortsetter stadig og ender i et ennu sterkere fiendskap, som vanskelig kan forsvares — ender ofte i formålsløst hat og gjensidig forakt, som aldri kan forsvares . . . . *Mennesker!* At vi så sjelden møtes som skapninger som vet at vi kan ta feil og derfor også tilgir andre at de tar feil! At vi så sjelden husker at vi er mennesker også når vi kjemper for sannheten og derfor kun kan være dens *menneskelige* representanter som altså også må respektere andre som mennesker, selv om de tar feil! Nu er det oftest som vi ikke er mennesker, men standpunkter på to ben, som går løs på hverandre — altså en slags spøkelser. Og det latterlige er at vi stridende dog ikke *er* standpunkter, men mennesker som later som om de er standpunkter! Mennesker kan forstå og finne hverandre — standpunkter forblir alltid standpunkter og vil miste sitt egenartede karakter av å være et punkt om de vil gi sig ut for noe annet . . . .

Den som mangler humor mangler i grunnen en av de viktigste kristelige dyder. Og han kan ikke engang selv ved den omhyggeligste samvittighetsransakelse opdage denne mangel, fordi intet skriftspeil og ingen morallære omtaler den. Og derfor blir vi så umenneskelige retthaveriske, skjønt vi skulde være tjenere. Derfor blir vi så ofte til farisere som opdager alle synder og alle splinter i næstens øine, men allikevel dog ikke kan omvende noen villfarende eller få en synder til å angre. Derfor farer vi (naturligvis i hellig iver!) løs på våre stakels medmennesker som om vi selv personlig blev forurettet og krenket av deres villfarelser og synder — og vi tramper på dem og deres menneskelig-

het og forråder kristendommen fordi vi fornekker dens store kjærlighetsbud.

Er det ikke betegnende at den som ikke eier humor, meget ofte mangler kjærlighet? Humor og kjærlighet er nøie knyttet til hverandre i det kristne liv — akkurat som fanatisme og fariseisme er rake motsetninger til kristenkjærlighet. Først da kristendommen kom inn i verden fikk humoren sin fulle betydning — og merkelig nok viser det sig overalt at hvis kristendommen avtar så forsvinner også humoren. Ja, Theodor Hæcker fordriker sig endog til å formulere setningen: «Humoren er det reelle menneskelige grunnlag for den kristne-europeiske kultur». Og likesom denne kristne-europeiske kultur kan bestå i sine minnesmerker skjønt den kristne ånd er veket bort fra den — således kan også den kristne trosbekjennelse bestå selv om den kristne kjærlighet er forsvunnen fra den! Men betegnende nok hører også i samme øieblikk kristendommen op med å være erobrende. Hva nytter bekjennelse uten kjærlighet? Ve alle de gode tanker og ve sannhetens ord, om et menneske uten humor får tak i dem! Han kan drepe dem fullstendig! En kristen kjennetegnes ved sin innsikt i menneskets ringhet og Guds storhet. Innsikten i egen og andres trang til frelse, innsikt i motsetningen mellom idé og virkelighet hos oss optatte skapninger. Den kristne vet alltid at han er en dårlig representant for det hellige som er betrodd ham — derfor tillater han også andre å være svake og feilende. Han styrter ikke med dyrisk alvor løs på en motstander fordi han vet at han selv er et menneske og ikke et dyr — og betrakter derfor heller ikke et medmenneske som et slikt».

Fra Castell Gandolfo.

Av Sigurd Bruun Tønnessen.

I tiden fra søndag den 30. august til og med søndag den 6. september blev der her avholdt en «katolsk aksjons uke». Det var en lærerik tid i hvilke tilhørerne fikk anledning til å sette sig godt inn i den katolske aksjons arbeidsmetoder og resultater. Der blev daglig holdt tre foredrag over de forskjellige emner, såvel av legfolk som av geistlige. Propagandakollegiets rektor, mgr. Parente, åpnet uken med et foredrag hvis tittel var: «Det overnaturlige i katolsk aksjon». Han er professor i dogmatik, så foredraget hadde et gedigent innhold og tilhørerne måtte ha sine ører godt oplatte for å kunne følge med, men den anstrengelsen var ikke bortkastet. Det var et helt enestående foredrag. I ukens løp avløste så den ene taler den annen og alle hadde de interessante ting å sette sine tilhørere inn i. En av dem der gjorde dypest inntrykk, var vel presidenten for den katolske aksjon i Italia, professor ved Roms universitet, dr. med. Gedda. Han er en ung

mann, ca. 35 år, og han har viet hele sitt liv til dette arbeidet. Det var gripende å høre denne høit dannede mann tale om å vinne ungdommen for Kristus. Han talte med en slik indre glød at han fra første øieblikk rev sine tilhørere med sig.

Hver eftermiddag holdt noen av kollegiets studenter korte foredrag om katolsk aksjon i deres hjemland. Det blev bare de største nasjoner som kom til, men det var jo heller ikke mere enn rimelig. Først hørte vi fra Australia, så Kina, Rumenia, Japan, Amerika, Anam og India. Disse foredrag var meget instruktive og gav mange gode tanker.

Mandag den 7. september blev vi så alle mottatt i en høitidelig audiens av den hellige far. Tiden for audiensen var fastsatt til kl. 11, men vi var allerede på pletten kl. 10,30. Da vi kom inn i slottsgården var der ingen andre mennesker til stede, og vi trodde at vi kanskje blev alene den dag, men da trodde vi nok feil, for vi var ikke før kommet inn, før det strømmet til med pilegrimmer. Først kom ca. 300 unge piker i hvite kjoler og slør, det var medlemmer av katolsk aksjons ungdomsgruppe, efter dem kom en hel flokk menn og kvinner, de så nærmest ut som franske, de blev ledet av noen kapucinerpatre. Efter disse kom ca. 100 brudepar som også skulde i audiens. Vi måtte vente til alle disse var blitt mottatt, da vår audiens vilde vare lengst. Men ventetiden hos paven faller aldri lang, så før vi riktig visste ordet av det var det vår tur. Vi blev ledsaget av propaganda-kardinalen, hans eminense kardinal Fumasoni Biandi og av propagandaens sekretær mgr. Constantini samt vår rektor og våre øvrige foresatte. Audienssalen vi blev mottatt i her i Castell Gandolfo, er mere enkel enn den vi var i i Rom, men den er vakker og stilfull. Ved den ene tverrveggen stod pavens trone. I det samme han kom inn blev han mottatt med veldige viva-rop og dernæst sang vårt kor «Pu es Petrus». Kardinalprefekten tok så ordet og holdt en introduksjonstale hvori han i korte trekk tegnet for paven den uken vi nettop hadde avsluttet og takket den hellige far fordi han hadde vist slik interesse for den. Han hadde nemlig sendt oss et telegram med sin velsignelse. Efter kardinalens tale holdt så vår rektor en liten tale. Han uttalte hvilken stor glede og oplevelse vi alle syntes det var å få komme og besøke vår kjære pave. To studenter, en anamit og en indier gikk så frem til pavens trone og overrakte ham en bok hvori der med hånd var skrevet en hilsen til den Hellige Far fra alle de forskjellige nasjoners studenter. En student hadde skrevet for sitt fedreland. De sprog som paven ikke forstår, slik som norsk og kinesisk og flere andre, var der cversettelse til italiensk. Efter at paven hadde mottatt denne gave gikk en efter en av representantene for de forskjellige land frem for tronen og holdt sin lille tale på sitt morsmål, mens paven interessert fulgte med i boken. Den norske tale lød slik: «Hellige Far. Gjennem århundrer blomstret den hellige katolske Kirke mellem de norske fjell. Folket levet og døde lykkelig i den sanne tro. Dette var

i sannhet Norges storhetstid. Men så kom fire hundre år hvori kirkeklokkene ikke mere kalte folket til den hellige messe. På en konges maktbud var de berøvet den sanne tro. Dog landet var ikke glemt av Gud eller hans stedfortreder på jorden. Atter reises katolske kirker rundt omkring i landet. Atter frembæres til Gud det uplettede lam.

Hellige Far. Vi norske studenter har kun ett brennende ønske, et ønske som også er Deres, at vår kjære overhyrdes valgsprog atter må oppfylles i Norge: Ut omnes unum sint».

Innimellem talene sang et kinesisk, et anamitisk og et indisk kor. Efter at alle taler var fremført, holdt paven selv en tale for oss.

Først uttalte han sin glede over å ha oss hos sig. Han sa det gledet alltid en gammel far å se sine unge barn hos sig. Så la han oss på hjerte å være varmhjertede kristne. Alltid kjempe for Kristus, kongen. Særlig i vår oprørte tid gjaldt det å være på sin post. Koste hvad det koste vilde. Talen blev påhørt med den største opmerksomhet. Da han hadde avsluttet sin tale, som han holdt sittende, reiste han sig op og gav oss den pavelige velsignelse. Den skulde gjelde oss selv, vår familie, våre venner og det ganske land vi tilhørte. Vi knelte alle ned mens Kristi stedfortreder på jorden velsignet oss i den hellige treenige Guds navn. En velsignelse som nu hver eneste en av St. Olavs lesere har del i.

Før Paven forlot audienssalen sang vårt kor en sang som er forfattet av vår rektor: «O udødelige Rom». Og idet paven gikk ut ropte vi alle av våre lungers fulle kraft: «Leve Pave Pius den ellefte». Og det kom fra hjertet.

At det er en særlig guddommelig kraft som oppholder den hellige Far, er utenfor all tvil. Nu går han i sitt 80. år, men intet hindrer ham fra til fulkommenhet å utføre sine mange og ansvarsfulle plikter. Nu i denne tid er der uten overdrivelse mere enn 1000 mennesker han daglig mottar i audiens. Han er til tross for alle avisskriverier, om at han er en døende mann, en mann med full arbeidskraft. Et hode med klare tanker og en glødende ånd. Hans hjerte banker av kjærlighet til hvert eneste menneske på den ganske jord. Han bærer med rette navnet «Kristenhetens far».

Hvem har forrådt folkets sak i Spania?

Kirken eller kommunismen?

Med denne overskrift finner vi i rubrikken: «Leserne har ordet» følgende artikkel i «Dagen» for 21. september:

For nogen tid siden søkte «Arbeidet» å forklare grunnen til at våbenløse prester myrdes ved å citere «Hispano Press», Barcelona. Hvor meget eller hvor lite sannhet der er i disse opplysninger overla-

ter jeg til den intelligente leser selv å finne ut.

Det er dog en setning som jeg vil be leserne feste sig ved: «De som alltid har påstått sig å være folkets sjelesørgere har forrådt dette folk forsmædelig i farens stund. Den skjebne som er vederfaret den spanske kirke har den selv fremkalt».

Hvorledes stemmer dette overens med de nuværende forhold? Jo. «Aftenposten» illustrerer dette best ved å meddele i sitt nr. 408:

«Da Ozares Quiroga overtok regjeringen i Spania fastsatte den høie minstelønninger uten å undersøke om fabrikkene også kunde bære disse lønninger. Og da så arbeidsgiverne lukket bedriftene truet regjeringen dem med svære straffer. I midten av juni var man kommet så langt at omtrent $\frac{1}{4}$ del av Spanias befolkning levet på veldedighet, som i alt vesentlig blev besørget fra kirkens side. En rekke utenlandske firmaer forberedte sig til å forlate landet, og arbeidsløsheten steg».

Hvem sviktet det nødlidende spanske folk i dette tilfelle? Kirken som underholdt en $\frac{1}{4}$ av folket som regjeringene koldt overløst til sult og elendighet? Jeg spør, og er overbevist om at enhver nordmann vil måtte medgi at det var den spanske folkefrontregjering som sviktet den nødlidende befolkning, og ikke kirken og dens tilhengere.

At kommunister under slike forhold stjeler de penger som biskopene, troende kristne og andre har bestemt for de fattige og nødlidende tar sig unektelig ikke godt ut, selv om alt virkelig senere er utdelt til de nødlidende. Det minner oss nemlig om å smykke sig med lånte — i dette tilfelle — stjålne fjær.

Det er nemlig ikke uten grunn at man i Spania og andre land — som ofte har uærlige og lite stabile regjeringer fortrinsvis betror og testamenterer kirken sine penger når man vil være sikker på at pengene virkelig skal komme syke, fattige og hjelpeløse tilgode.

Hvad beskyldningene mot kirkens menn og kvinner for umoral betrefter, så kjenner vi disse gamle spøkelser fra før.

Ingen får oss til å tro at de menn og kvinner som i Spania vier sig til kirkens og barmhjertighetens tjeneste er av vesentlig annen støpning enn våre egne prester og diakonisser.

Under alle omstendigheter regner vi med at de spanske prester og nonners moral tåler en sammenligning med kommunistenes.

Og så tilslutt en opplysning som setter kommunistenes mord av prester og nonner i den rette belysning.

En spansk katolsk prest er av sin kirke forbudt å bære våben, og skulde han tross forbudet utgyde andres blod må han slutte som prest.

At enkelte prester i fortvilelse over å ha sett kvinner og uskyldige barn bli myrdet har grepet til våben er nok mulig; men det har kirken intet ansvar for.

A. H.

St. Olav gratulerer.

Sogneprest A. Rottier.

Den 7. oktober kan den aktede og avholdte sogneprest til St. Laurenti menighet i Drammen feire sitt 25-års jubileum som prest, idet han i 1911 mottok den hellige vigsel i Wittem, Holland, på denne dag. Et rikt og beveget liv ligger bak pastor Rottier, ti efter å ha virket 12 år i Holland og Tyskland utførte han et stort og fruktbart arbeide i Kanada og Frankrike, hvorpå han kom til Norge i 1924. Men også her falt det i pastor Rottiers lodd å virke på mange steder, idet han har vært bosatt både på Hamar og i Trondheim, Harstad og Fredrikstad før han i 1932 blev utnevnt til sogneprest i Drammen.

Det er selvsagt at et slikt beveget liv gir mer erfaring og menneskekunnskap og en videre horisont enn det i almindelighet blir de fleste til del — og det er ikke for meget sagt at sogneprest Rottier omfattes med hengivenhet og takknemlighet av alle de mennesker som i ham har hatt en nidkjær og varmtfølende sjelesørger. Hans gjestfrihet er vidt berømt og mange minner om gode samtaler, alvorlige og glade, er knyttet til pastor Rottiers hjem overalt hvor han har bodd. Fra prester og lægfolk over hele landet vil der derfor den 7. oktober gå mange tanker og ønsker til prestegården i Drammen — og «St. Olav» foier sine til:

Ad multos annos!

Dedtagerne i det Nordiske katolske pressemøte med gjester foran St. Franciskus-hospitalet, Hønefoss.

Fra venstre: Pater Béchaux, sogneprest Bzdyl, mgr. Assarsson, Lars Eskeland, frk. S. Halle, fru Utke Ramsing, mgr. dr. Kjelstrup, pater Fens, pater Koch, mgr. Irgens, hr. Näsmärk, pastor Benzon, fru Dithmer-Vanberg, frk. Marie Knudtzon. — Pater Scherz fotograferte billedet, så han er dessverre ikke med på det.

Under de franske streiker.

Som man vil erindre fant der i juni måned den ene streik efter den annen sted i Frankrike, hvis opprinnelse uten tvil stammet fra kommunistisk opvigling. På mange steder holdt arbeiderne sig innelukket på sine arbeidsplasser, men der berettes flere trekk som viser den hellige Eukaristis faste grep på sjelene.

Presidenten for en jocistisk seksjon — jocistene er som bekjent betegnelsen for det katolske arbeiderpartis unge — sendte fra fabrikkene, hvor en del av dem ifølge streikelovene måtte opholde sig, et brev til streikekomiteen hvori han protesterte mot dens politiske uttrykksmåte. Han fikk rett i sin beklagelse samtidig med at man innrømmet de av hans kamerater, som ønsket å overvære messen, to timers utgangstillatelse søndag formiddag.

I Paris var et stort handelshus besatt av de streikende. To jocister blandt dem vilde ikke gå glipp av sin regelmessige kommunion og sendte portnerens sønn til sognepresten med anmodning om at han vilde bringe dem kommunionen. Presten kom og tre unge mennesker kommuniserte midt mellom sine forbløffede kamerater. Siden tillot streikeledelsen også dem å gå til messe.

Ved Mulhouse var en fabrikk besatt av arbeidere hvoriblandt mange var katolikker. Disse vilde ikke la søndagen gå uten å oppfylle sine religiøse plikter — så meget mer som det var Kristi-Legemsfest. Som følge av deres innstendige henstillinger aksepterte streikeledelsen at abbed Brunner, sogneprest til Pfastatt, celebrerte den hellige offerhandling på stedet. Et almindelig bord gjorde tjeneste som alter. Over 200 arbeidere samlet sig om dette improviserte alter for å bivåne messen. Etter evangeliet var oplest holdt presten en preken som særlig hadde bud til de streikende arbeidere — og etter messen takket han varmt de menn som hadde tatt initiativet til at gudstjenesten var blitt holdt.

Verden vilde bli lykkeligere om mange kristne arbeidere hadde mot til å vise sin tro midt i tidens

hårde sociale kamper slik som de franske jocister gjør selv når de deltar i dem med sine rettferdige krav på «menneskeverdig lønn for familiefedrene», «mødrenes tilbakevenden til hjemmets gjerning», «gode utdannelsemuligheter for ungdommen», «sunde utviklingsbetingelser for barna», som en del plakatinnskrifter lød, som blev båret av jocistene i deres store prosessjon nu under stevnet i Lille den 20. september. Vi skal i neste nummer av «St. Olav» bringe en utførlig beretning fra dette arbeidermøte, hvor 10000 unge kristne arbeidere demonstrerte sin vilje til å bygge en ny verden.

St. Olavs menighets basar.

Husk basaren i november! Gaver til utlodning og tombola mottas med takk og bedes sendt til sognepresten, mgr. Irgens, til St. Josephs Institutt eller til Dominikanerne.

Basarkomiteen.

Husk:

*N. K. K. F's
festaften*

ONSDAG 7. okt.

med det gode program og det gode formål.

Redaktør: Mgr. Irgens.

K. Grønli's Bok- & Akcidenstrykkeri, Oslo.